

EXPUNERE DE MOTIVE
Secțiunea 1
Titlul proiectului de act normativ

Proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni

Secțiunea a 2-a
Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Inițiativa Departamentul pentru Români de Pretutindeni.

Propunerea proiectului de lege este motivată de necesitatea armonizării dispozițiilor legale incidente cu situația actuală existentă în comunitățile românești, a corelării prevederilor Legii nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, cu modificările și completările ulterioare cu dispozițiile Legii nr. 321/2006 privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile și ale Legii nr.86/2016 privind instituirea centrelor comunitare românești modificată prin Legea nr.207/2023, precum și a eficientizării activității desfășurate la nivelul instituției noastre.

Statul român, prin Departamentul pentru Români de Pretutindeni (denumit în continuare D.R.P.), este implicat activ în păstrarea, afirmarea și promovarea identității etnice, culturale și religioase a românilor de pretutindeni, motiv pentru care măsurile cadru adoptate în vederea sprijinirii acestora trebuie adaptate noilor necesități ivite de-a lungul timpului în rândul comunităților românești din afara granițelor, îndeosebi a celor din emigrație, aflate într-o permanentă dinamică. Prezentul proiect de lege este astfel motivat îndeosebi de interesul pe care îl are statul român de a intensifica acțiunile de consolidare identitară a comunităților de români din afara granițelor.

2.2. Descrierea situației actuale

Potrivit prevederilor art. 7 din Constituția României, republicată statul român sprijină întărirea legăturilor cu românii din afara granițelor țării și acționează pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, cu respectarea legislației statului ai cărui cetățeni/rezidenți sunt.

În conformitate cu articolul 1 alin. (3) din HG nr. 927/2021 privind atribuțiile, organizarea și funcționarea Departamentului pentru Români de Pretutindeni, D.R.P. elaborează și aplică politica statului român în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni, în sensul prevederilor Legii nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, republicată.

Sprijinul acordat românilor de pretutindeni este reglementat prin Legea nr. 299/2007 republicată, care instituie măsurile-cadru pe care autoritățile române, respectiv Departamentul pentru Români de Pretutindeni, sunt obligate să le adopte pentru păstrarea și afirmarea identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a românilor din statele vecine, precum și pentru acordarea unei atenții deosebite sprijinirii comunităților românești vulnerabile sau amenințate, care prezintă un risc ridicat de asimilare sau a căror componență numerică este în continuă scădere. (exemple în acest sens sunt comunitățile istorice).

În scopul limitării politicilor de scindare practicate de unele state-gazdă față de comunitățile românești și al protejării drepturilor etnicilor români aflați în afara granițelor, D.R.P. promovează o politică activă, axată în principal pe dezvoltarea unui parteneriat activ cu comunitățile românești din afara granițelor, prin acordarea de finanțări nerambursabile, și deopotrivă, pe acordarea unor

drepturi românilor din afara granițelor, menite să sprijine atât pe cei care se află departe de casă, cât și pe cei care se întorc în țară.

Proiectul de modificare al actului normativ este elaborat cu scopul de a actualiza și modifica actuala legislație pentru o mai bună aplicabilitate în sprijinul românilor din afara granițelor țării, dar și în acord cu reglementările în vigoare privind activitatea D.R.P.

Astfel, având în vedere faptul că de drepturile prevăzute în cuprinsul Legii nr. 299/2007, republicată, beneficiază românii de pretutindeni, în această categorie intrând inclusiv persoanele care își asumă identitatea culturală românească, este necesară completarea noțiunii de "român de pretutindeni", câtă vreme includerea unei persoane în această categorie generează, prin punerea în aplicare a actului normativ, accesul la numeroase facilități, oferite de către statul român.

În acest sens, art. 1 alin. 2) lit. a) va fi completat cu sintagma " care își asumă *in mod liber* (...).

În activitatea sa, D.R.P cooperează cu ministerele cu atribuții în domeniu și autorități publice centrale sau locale pentru a facilita, în condițiile legii învățarea limbii române și în limba română, acordând sprijin material și financiar în acest sens, în acord și cu prevederile Legii nr.321/2006, republicată, este necesară reformularea lit.c) a alin.(1) articolul 5, în sensul lărgirii noțiunii de burse, raportat și la alte autorități care au competențe conform Legii nr. 299/2007. În genere, bursele de studiu fac parte din categoria bursei școlare, care sunt acordate de către Ministerul Educației. D.R.P. conform legii acordă burse de cercetare și sprijin financiar și material pentru susținerea învățării limbii române și în limba română. Această modificare are și rolul de a oferi o mai mare coerență în sfera de aplicare a legii.

Unul din obiectivele prioritare ale D.R.P este încurajarea mediului asociativ, prin orice mijloace, reprezentate atât de acordarea de sprijin financiar, astfel că literele e) - g) ale alin.(1), articolul 5 au fost completate în conformitate cu prevederile Legii nr.321/2006, iar litera h) a fost împărțită în două litere noi h¹) și h²) în sensul delimitării sprijinului financiar acordat pentru pilonul educației de cel acordat pentru sprijinirea mediului asociativ.

D.R.P. în virtutea rolului său, derulează proiecte proprii prin care sprijină educația în limba română cu scopul de a contribui la conservarea și dezvoltarea identității lingvistice și culturale a românilor de pretutindeni, pentru a păstra legătura cu țara de origine și pentru promovarea imaginii României, fondurile necesare fiind din bugetul alocat departamentului prin legea anuală a bugetului de stat. Conform Legii nr. 321/2006, republicată, finanțările se acordă cu respectarea tratatelor internaționale, astfel că articolul 5¹ se completează cu un nou alineat (1¹) , după cum este detaliat în proiectul de lege .

Din categoria românilor de pretutindeni, conform legii fac parte, inclusiv "*românii emigranți, fie că au păstrat sau nu cetățenia română, descendenții acestora, precum și cetățenii români cu domiciliul sau reședința în străinătate*", astfel că se impune reformularea articolului, în sensul că declarația de apartenență la identitatea culturală va fi dată doar de persoanele care se recunosc români de pretutindeni și care nu dețin cetățenia română. Un cetățen al unui stat nu își poate declara apartenența la identitatea culturală a statului al cărui cetățean este.

Totodată, lit. b) a alin. (1), articolul 6 va fi abrogată. Această prevedere are o formulare ce poate da naștere la aplicarea neunitară a legii, având o formulare vagă, fără a se preciza modul în care se efectuează verificarea cunoștințelor și nici ce se înțelege prin termenul "nivel coresunzător de cunoștințe". În acest sens trebuie avute în vedere și politicile privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni care trebuie să se adapteze la o realitate socială nouă: atât în diaspora românească, cât și în comunitățile istorice românești, unde majoritatea copiilor nu mai învață și nu mai folosesc limba română. Acest fenomen are cauze obiective social-economice multiple care depășesc puterea de alegere a individului: (1) efectele transgeneraționale ale unor politici de

deznaționalizare; (2) creșterea numărului de căsătorii mixte în care s-a impus cultura și limba celuilalt soț; (3) absența bunicilor români din procesul de educație al copilului; (4) lipsa grădinițelor de limbă română; (5) lipsa unui mediu lingvistic românesc. Această realitate socială face ca numeroase persoane care își recunosc rădăcinile românești și legăturile cu România să nu cunoască limba română și nici elemente fundamentale legate de cultura și civilizație românească. Recuperearea identității lingvistice este un obiectiv legitim al politicii privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni. Evităm astfel privarea de un sprijin solicitat de o persoană care dorește să își asume identitatea culturală română și să recunoască România ca stat înrudit.

Alineatul (4) al art. 6 a fost modificat în sensul că declarația pentru minorul sub 14 ani să fie dată doar de către un părinte sau în prezența unuia dintre părinți, pentru minorul care a împlinit vârsta de 14 ani. Această modificare are în vedere prevederile art. 503 Cod civil conform cărora autoritatea părintească se exercită în mod egal de ambii părinți, iar față de terții de bună-credință, oricare dintre părinți, care îndeplinește singur un act curent pentru exercitarea drepturilor și îndeplinirea îndatoririlor părintești, este prezumat că are și consimțământul celuilalt părinte; prin aceasta se și eficientizează procedura pentru acordarea declarației de către minori.

Având în vedere prevederile OUG nr. 58/2021 coroborat cu prevederile HG nr. 927/2021 privind atribuțiile, organizarea și funcționarea Departamentului pentru Românii de Pretutindeni, alin. (2) al art. 7 s-a modificat după cum este detaliat în proiectul de lege.

Conform prevederilor Legii nr. 86/2016 privind instituirea centrelor comunitare românești în străinătate, modificată prin Legea nr 207/2023, D.R.P, în condițiile legii, poate înființa centre comunitare românești în străinătate. Scopul centrelor comunitare este, printre altele și de sprijinire a comunităților românești din afara granițelor țării, asigurarea coeziunii comunităților de români din afara granițelor țării, reprezentativitatea acestora, informarea comunității de români asupra aspectelor relevante din România și din statul de reședință, astfel că au fost introduse, ca element de noutate, alineatele (3¹) și (3²) care prevăd înființarea și conducerea centrelor comunitare românești în străinătate și conducerea acestora, în condițiile legii, după cum este detaliat în proiectul de lege.

Prin HG nr.927/2021 au fost stabilite atribuțiile D.R.P., astfel că în acord cu noile prevederi se impune specificarea acestora la alineatul (5) al articolului 7, sens în care textul legislativ a fost modificat.

Textul actual prevede la art. 10 înființarea Muzeului Românilor de Pretutindeni de către D.R.P., însă instituția nu deține resursele umane și logistice pentru: elaborarea conceptului unui Muzeu și identificarea și păstrarea unui fond muzeal, iar conform prevederilor art. 5 din Anexa Ordinului nr. 2.297 din 17 iulie 2006 (*actualizat*) pentru aprobarea Criteriilor de acordare a avizului prealabil în vederea înființării muzeelor și colecțiilor publice, dosarul conținând solicitarea de înființare a Muzeului pentru Românii de Pretutindeni trebuie să includă, în mod obligatoriu, dovada existenței unui sediu/spațiu, împreună cu planurile acestuia, cuprinzând alocarea spațiilor și cu menționarea circuitului administrativ, de vizitare sau de depozitare.

Față de acest aspect alin. (1) al articolului 10 s-a modificat în forma prevăzută în text, astfel încât aceasta prevedere să conducă, efectiv, la înființarea unui muzeu al românilor de pretutindeni, în condițiile legii.

Conform Legii nr.321/2006, republicată, D.R.P acordă finanțări nerambursabile, solicitanților eligibili în urma evaluării cererii acestora privind propunerea de programe, proiecte sau acțiuni în sprijinul românilor de pretutindeni de către o comisie de evaluare din cadrul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni ai cărei membri sunt numiți prin ordin al conducătorului departamentului, astfel că o mai bună coroborare a textelor celor două legi este necesară, prin modificarea corespunzătoare a art. 12 din lege. Tot pentru un plus de claritate în sfera de aplicare

a legii, a fost înlocuită sintagma ”stat terț” prevăzută la art. 12 cu cea de ”din afara granițelor”, având în vedere că în accepțiunea dreptului UE, prin ”stat terț” se înțelege state non-UE sau din afara SEE.

Conform OUG nr. 68/2019 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative (articolul 11), în cadrul aparatului de lucru al Guvernului a fost înființat Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, structură fără personalitate juridică, în coordonarea prim-ministrului, instituție care a preluat activitatea în domeniul românilor de pretutindeni și a structurilor specializate în acest domeniu de la Ministerul Românilor de Pretutindeni și de la Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni, care s-au desființat, astfel că articolul 13 se impune a fi abrogat, nemaifiind aplicabil.

În anul 2021, prin OUG nr.52/2021 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și ale art 1 din Hotărârea Guvernului nr.927/2021, conform căroră, în cadrul aparatului de lucru al Guvernului s-a înființat Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, structură cu personalitate juridică, în coordonarea prim-ministrului, prin preluarea activității Departamentului pentru Românii de Pretutindeni, structură fără personalitate juridică, înființată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 68/2019 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative aprobată cu Legea nr. 77/2020, care s-a desființat.

Conform art. 1 alin (4) din OUG nr. 52/2021 coroborat cu prevederile art. 4 alin. (2) din HG nr.927/2021, conducătorul departamentului are calitatea de ordonator terțiar de credite, instituția fiind finanțată de la bugetul de stat prin bugetul Secretariatului General al Guvernului. Plecând de la noile reglementări ce vizează subordonarea și finanțarea D.R.P, prevederile articolului 14¹ nu își mai găsesc aplicabilitatea, astfel că se impune abrogarea acestuia.

2.3. Schimbări preconizate

Statul român, prin D.R.P, va urmări, ca prioritate strategică, afirmarea și promovarea identității culturale, lingvistice și religioase a comunităților românești, precum și facilitarea procesului de reintegrare a cetățenilor români cu reședința în străinătate, care se reîntorc în țară.

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni va reprezenta un important partener pentru orice asociație sau organizație care propune proiecte ce pot produce rezultate concrete pentru comunitățile românești din afara granițelor.

Apreciem că extinderea ariei de acordare a unor drepturi românilor din afara granițelor țării, va determina afirmarea și promovarea identității culturale, lingvistice și religioase a comunităților românești, creșterea încrederii în valorile românești și în inițiativele și acțiunile României, precum și îmbunătățirea imaginii României și a percepției asupra prezenței românești în statele unde se regăsesc comunități românești.

Dezvoltarea și consolidarea mediului asociativ va contribui la evoluția democratică și europeană a românilor de pretutindeni, precum și la instituirea unor relații bazate pe transparență, profesionalism, eficiență, credibilitate și inițiativă.

2.4. Alte informații

Legea trebuie actualizată conform reglementărilor în vigoare privind înființarea, organizarea și funcționarea D.R.P.

Secțiunea a 3-a
Impactul socioeconomic

<p>3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ Nu este cazul.</p> <p>3.2. Impactul social Nu este cazul.</p> <p>3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului Nu este cazul.</p> <p>3.4. Impactul macroeconomic Nu este cazul.</p> <p>3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici Nu este cazul.</p> <p>3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat Nu este cazul.</p> <p>3.5. Impactul asupra mediului de afaceri Nu este cazul.</p> <p>3.6. Impactul asupra mediului înconjurător Nu este cazul.</p> <p>3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării Nu este cazul.</p> <p>3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile Nu este cazul.</p> <p>3.9. Alte informații Proiectul de lege va avea un impact pozitiv asupra activității de acordare a finanțărilor nerambursabile, atât la nivelul D.R.P ca finanțator, cât și la nivelul beneficiarilor finanțărilor nerambursabile.</p>
--

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
1. buget de stat, din acesta:						
1. impozit pe profit						
2. impozit pe venit						
1. bugete locale						
1. impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:						
1. contribuții de asigurări						

d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
1. buget de stat, din acesta: 1. cheltuieli de personal 2. bunuri și servicii						
1. bugete locale: 1. cheltuieli de personal 2. bunuri și servicii						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat: 1. cheltuieli de personal 2. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul.					
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: 1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; 2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații Nu este cazul.						

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Nu este cazul.
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Nu este cazul.
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) Nu este cazul

5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE

Nu este cazul.

5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de Lege a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni, secțiunea „Transparență decizională”.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul.

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul necesită avizul Consiliului Legislativ.

6.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Proiectul de Lege a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni, secțiunea „Transparență decizională”.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualele impacturi asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Nu este cazul.

8.2. Alte informații

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de **Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni**, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

CRISTINA-LAVINIA ARNĂUTU
Director cu atribuții de secretar de stat
conf. Deciziei Prim-Ministrului nr. 229/10.07.2024

<u>AVIZĂM FAVORABIL:</u>	
SECRETAR GENERAL AL GUVERNULUI MIRCEA ABRUDEAN	MINISTRUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI ADRIAN IOAN VEȘTEA
MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE LUMINIȚA TEODORA ODOBESCU	MINISTRUL MUNCII ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE SIMONA BUCURA-OPRESCU
MINISTRUL FINANȚELOR MARCEL-IOAN BOLOȘ	MINISTRUL EDUCAȚIEI LIGIA DECA
MINISTRUL JUSTIȚIEI ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU	